



## **Innspill fra PBL til arbeidet med ny strategi for barnehagekvalitet 2022-2030**

PBL (Private Barnehagers Landsforbund) er tilfreds med at regjeringen har høye ambisjoner for barnehagene og takker for muligheten til å delta i Nasjonalt forum for barnehagekvalitet.

PBL representerer 2.100 medlemsbarnehager i 216 kommuner. I PBLs medlemsbarnehager er det 117.000 barn og 30.000 årsverk. Sentralt i vårt arbeid står målsettingene om høyere og jevnere kvalitet i sektoren og viktigheten av å sikre rammevilkår som setter barnehagene i stand til å nå disse målene.

PBL er grunnleggende positiv til satsing på kvalitet i barnehagesektoren, og ønsker å være en konstruktiv medspiller i dette arbeidet.

### **Finansiering for kvalitet**

Det er viktig for PBL å understreke at en forutsetning for å lykkes med kvalitetsutvikling i barnehagesektoren er at det følger finansiering med økte krav. Mekanismer må på plass slik at pengene kommer frem til barnehagene, både de kommunale og de private.

En hovedutfordring er at dagens finansieringssystem for private barnehager ikke legger til rette for ønsket kvalitetsutvikling. Tilskuddene øker ikke i takt med nye krav, de varierer stort mellom kommunene og det er i tillegg et toårig etterslep på finansieringen av nye satsinger.

Over tid har en tredel av de private barnehagene gått med underskudd. Foreløpige 2021-tall og prognoser for 2022 indikerer at den økonomiske situasjonen i sektoren er ytterligere forverret. Mange frykter for fremtiden. Kuttet i pensjonstilskudd trekker 400 millioner kroner ut av sektoren i 2022 og ytterligere 200 millioner kroner i 2024.

Det gir ikke mening å diskutere nye satsinger på kvalitet og innhold, samtidig som forutsetningene for å innfri eksisterende krav forverres betydelig for den delen av sektoren som fra før mottar lavest overføringer fra det offentlige.

Alle barnehager må sikres finansiering som setter dem i stand til å innfri allerede vedtatte krav til kvalitet. Det kan ikke innføres nye, kostnadsdrivende kvalitetskrav før nødvendige endringer er gjort. PBL er glad for at regjeringen i Hurdal-plattformen vil gjennomgå finansieringen av bemanningsnormen og har forventninger til at en slik gjennomgang også vil avdekke svakheter i dagens system som må utbedres før nye satsinger iverksettes.

### **Bemanning og kompetanse i barnehagene**

Forskningsprosjektet GoBaN viser at forskjellene i kvalitet i barnehagesektoren er store og kvaliteten må bli jevnere. Forskjellene er ikke bare til stede mellom barnehager, men kan også være betydelige mellom avdelinger i samme barnehage.

Kvalitet utvikles i hovedsak gjennom kompetansen hos ansatte i barnehagen. PBL deler regjeringens mål om å styrke pedagognormen til 50 prosent og ønsker også en satsing på masterkompetanse i barnehagene.

Ettersom en rekke krav til strukturkvalitet nå er på plass (bemanningsnorm m.m.), bør det i det videre også sees nærmere på hvordan arbeidet med prosesskvalitet i barnehagene kan styrkes. Like viktig som antall ansatte i barnehagen er hvilke roller de ansatte har og hvordan de bruker tiden sin.

De siste årenes positive utvikling med flere pedagoger i barnehagene øker behovet for samspillskompetanse, rolleavklaringer, ansvarsfordeling og bevissthet rundt hvordan man bruker ressursens på en slik måte at kvaliteten på tilbudet til barna øker.

God ledelse er avgjørende for kvaliteten i barnehagen. Styrerrollen er sammensatt og kompetansen til lederne i barnehagene kan styrkes gjennom utvikling av egnede utdanningsløp.

### **Bedre tilsyn gir økt kvalitet**

En rekke rapporter<sup>1</sup> viser store svakheter i kommunenes tilsynspraksis, både når det gjelder frekvens, forvaltningskompetanse, rolleforståelse, uavhengighet, ressursbruk og kvalitet i tilsynet. Dette gjelder tilsyn med både kommunens egne og de private barnehagene.

PBL mener tilsynet med innhold og kvalitet i kommunale og private barnehager bør styrkes og være mer uavhengig. Det bør komme på plass bedre verktøy for å vurdere kvalitet i alle barnehager og som sikrer at tilsyn med kvalitet i barnehagene styres av objektive kvalitetsindikatorer.

Også OECD pekte i 2015 på behovet for uavhengig og styrket tilsyn med barnehagene, og særlig på små kommuners begrensede mulighet til å gjennomføre dette i egen regi.

### **Mer forskning nødvendig**

Sentralt i arbeidet for kvalitetsutvikling i barnehagene står også behovet for mer kunnskap. PBL vil være pådriver for mer praksisnær og relevant barnehageforskning, som både politikere, forvaltning og barnehagesektoren kan ha nytte av i arbeidet for økt kvalitet. Også regjeringen må jobbe for økt kunnskap om kvalitet i barnehagene, og en bredere forskningsinnsats på feltet.

Det er viktig at det igangsettes større kvantitative studier i tillegg til kvalitative forskningsstudier. Det er satt i gang mange kompetansetiltak de siste årene og hvordan dette virker på sektoren over tid, vil være avgjørende for videre utvikling og kvalitetsheving. Større longitudinelle studier bør derfor prioriteres.

### **Oppsummering**

PBL ønsker velkommen regjeringens satsing på kvalitet i barnehagene, men understreker viktigheten av at rammevilkårene for å levere forventet kvalitet må være på plass.

Finansieringssystemet for private barnehager må endres slik at alle barnehagene minimum har et tilskuddsnivå som setter dem i stand til å innfri nasjonale og eventuelle lokale krav til kvalitet.

Etter at strukturkvalitet har dominert barnehagepolitikken i en årrekke, og nye krav er på plass, bør oppmerksomheten dreies til å løfte prosesskvaliteten i sektoren. God ledelse, riktig kompetanse og mer kunnskap er sentralt i dette. Et uavhengig og styrket tilsyn med kvalitet og innhold i alle barnehager vil også bidra positivt til høyere og jevnere kvalitet i sektoren.

---

1

<http://www.ks.no/globalassets/vedlegg-til-hvert-fagomrader/utdanning-og-oppvekst/barnehage/sluttrapport-likebehandling---agenda-kaupang-2.12.13.pdf>

[https://www.regjeringen.no/contentassets/ee68f4c948b64c1fbc45baa91f288472/oecd-norway-ecec-review\\_final\\_web.pdf](https://www.regjeringen.no/contentassets/ee68f4c948b64c1fbc45baa91f288472/oecd-norway-ecec-review_final_web.pdf)

<https://www.udir.no/globalassets/filer/regelverk/tilsyn/tilsynsrapport-2016.pdf>

<https://www.udir.no/globalassets/filer/tilsyn/tilsynsrapporter/fms-tilsyn-barnehage-opplaring-2017.pdf>